

A XIII. századi Magyarország

A „Magyar História” sorozat a fiatalabb történésznemzedéknek — az eddig megjelent művek alapján is bizvást mondhatjuk — nagyszerű vállalkozása. A sorozat, mely hazánk történetének földolgozására készül — várhatóan mintegy 30 kötetben — népszerű, izléses formában jelenik meg, és ami szintén nem mellékes, mindenki számára elérhető áron kerül a könyvesboltokba — új kötettel gazdagodott. *Kristó Gyulának*, a JATE Bölcsészettudományi Kara docensének könyvét — *Az aranybullák évszázada* címmel — a Gondolat Kiadó az ünnepi könyvhétre jelentette meg, s az első, gyors fölmérések szerint a legnagyobb könyvsiker közé tartozott.

A könyv a középkori magyar történelem egyik legérdekesebb századát mutatja be. Amikor döntő a gazdasági élet területén az ártermelés és a pénzgazdálkodás elemeinek megjelenése, a városok létrejötte, mely fontos változások okozójává válik a felépítmény vonatkozásában. Már a mű címéből is sejthetjük, hogy a tárgyalás során jelentős hangsúlyt kapnak a magyar társadalmi szerkezetében, az államszervezetben bekövetkező változások. A szerző külön föl is hívja a figyelmet arra, hogy „a könyv első sorban és tudatosan a politikai történet mozzanatait, az államfejlődés kérdéseit állítja előtérbe”. — Az olvasó ilyen szempontból alapos és részletes képet

kap a XIII. századi magyar viszonyokról, s mégsem érzi azt, hogy ez aránytalanul lenne. *Kristó Gyula* minden — a téma által megkívánt esetben — utal az események gazdasági és társadalmi gyökereire.

Különösen értékesé teszi a könyvet az a szemlélet, melyet a szerző az első fejezettel érvényesít: bevezetesként Európa történetéről ad a témája által közvetlenül fölvetett szempontokból „távlati képet”. A szerző korábbi műveit is figyelembe véve ez a törekvés (hogy a magyar fejlődést európai keretekben lássa) következetesnek mondható. A további fejezetek olvasásánál szembevetünk a kor dokumentumainak szakszerű, de a laikus számára is élvezhető elemzése, és a belőlük kibontakozó szemléletes társadalomrajz. A művelődéstörténeti fejezet sikeres összefoglaló a korszak magyar művelődési viszonyairól, képanyaga jól kiválasztott, szerves kiegészítője a könyv szövegének.

Külön erénye a munkának, hogy stílusában tekintettel volt a szélesebb olvasóközönségre, így nemcsak szűkebb szakmai érdeklődésre számíthat. Sikerült a szerzőnek elérnie azt, hogy könyve hasznos és érdekes olvasmány a laikus érdeklődőknek, nagyban elősegíti az egyetemi hallgatók tanulmányait, s nem nélkülözhető a korszak kutatói számára sem.

CSERNUS SÁNDOR